

CIRKO

UUDEN
SIRKUKSEN
KESKUS

CENTER
FOR NEW
CIRCUS

The Ricochet Project: Smoke and Mirrors (kuva: Kate Russell)

CIRKO – UUDEN SIRKUKSEN KESKUS

TOIMINTAKERTOMUS 2016

SISÄLLYSLUETTELO

Cirko vuonna 2016	3
Cirkon toiminta ja taustat	5
Cirkon hallinto ja henkilöstö	7
Cirkon talous	8
Yritysyhteistyö	10
Cirkon toimitilat	10
Residenssiohjelma	11
Yleisökasvatus ja kurssitoiminta	13
Muu toiminta	14
Cirkon esitystoiminta	14
Festivaalit ja tapahtumat	14
Kansainvälinen toiminta	15

Liite 1 / Cirko – Uuden sirkuksen keskuksen ohjelmisto 2016

Liite 2 / Cirko – Uuden sirkuksen keskuksen vuosi numeroina

CIRKO VUONNA 2016

Tämä toimintakertomus esittelee Cirko – Uuden sirkuksen keskuksen toimintaa vuonna 2016.

Cirko – Uuden sirkuksen keskus ry:n ylläpitämä Cirko-keskus Helsingin Suvilahdessa on Sirkuksen esitys- ja tuotantotalo. Cirko tukee sirkustaiteen kehitystä valtakunnallisesti tarjoten residenssi-, esitys- ja toimistotiloja sirkuksen ammattilaisryhmille. Residenssiohjelman puitteissa Cirkossa työskenteli vuoden aikana 19 ryhmää. Cirkon esitystoiminta jakaantuu kausiohjelmaan sekä vuotta rytmittäviin kohokohtiin; toukokuinen Cirko-festivaali, katusirkukselle omistettu StreetCirk sekä esittävien taiteiden välimaastossa oleva What the Cirk? -minifestivaali. Cirkon ohjelma koostui 19 esitystuotannosta.

Vuonna 2016 Cirko toimi Suvilahden sirkustalossa kuudetta vuotta. Uusi toiminnanjohtaja Riku Lievonen aloitti työsuhteen 1.1.2016. Toimintavuoden tavoitteena oli ajaa sisään uudenlainen esitystoiminnan rakenne, joka vahvemmin toisi esitystoimintaa kaupunkilaisille ympärivuotisesti. Omassa talossa tapahtuva residenssi- ja esitystoiminta keskitettiin Solmu-saliin, jonne myös siirrettiin kokonaisuudessaan talon oma tekninen laitteisto. Maneesisalin ulosvuokrausta tehostettiin yhteistyöllä Kiinteistö Oy Kaapelitalon myyntitiimin kanssa, lisäämällä Maneesi osaksi heidän tilavarausjärjestelmäänsä.

Taloudellisesti vuosi 2016 näytti toteen Cirkon perusrahoituksen rakenteellisen vajeen. Vaikka toiminta pääsääntöisesti oli keskitetty omassa talossa vain toiseen saliin, lipunmyynti ja muu omarahoitustavoite ylittyivät ja ulosvuokraustoimintaa tehostettiin, jäi tilikausi -66.735,96 € alijäämäiseksi. Vertailtaessa Cirkon tilinpäätöksiä 2011-2016 ja pois lukien kaupunginhallituksen lisärahoituskierrokset (kassavajeen paikkaamiseksi) tilikausilla 2013-2014 sekä Suomen kulttuurirahaston kehittämisraha vuosille 2013-2015 on Cirkon todellinen alijäämä kuuden toimintavuoden ajalta per tilikausi keskimäärin -66.000 €. Kiinteiden kulujen osuus kulurakenteessa tekee nykyisenkaltaisen perustoiminnan järjestämisen jatkossa mahdottomaksi. Cirkon hallitus miettii toimenpideratkaisuja, joilla kulurakenne saadaan hallintaan ja perustehtävät sopeutettua suhteessa perusrahoitukseen.

Cirkon vuosibudjetti (noin 641 000 euroa vuonna 2016) on koostunut noin 57 % valtion ja kaupungin toiminta-avustuksista ja 43 % omasta rahoituksesta.

Muut keskeiset tavoitteet olivat uusien prosessien ja työtapojen omaksuminen, Cirkon henkilökunnassa aloitti toiminnanjohtajan lisäksi kaksi uutta tuottajaa. Cirko-keskuksen toiminnallisten ja teknisten edellytysten parantaminen. Cirkolla on teknistä välineistöä yhden esityssalin verran, tekniikka keskitettiin kokonaisuudessaan Solmu-saliin. Keskuksen avaamisesta alkaen vaivannut varastotilan puute ratkaistiin hankkimalla merikontti kylmävarastoksi rakennuksen päätyyn. Samoin avaamisen jälkeen keskeneräisiä rakennustöitä on viety määrätietoisesti eteenpäin.

Sisällöllisesti toimintaa kehitettiin mm. residenssiohjelman osalta. Residenssiohjelmasta vastaava tuottaja kykenee antamaan taiteellista mentorointia ja sparrausta ryhmien niin halutessaan. Uusia yleisöjä

lähestyttiin ohjelmalähtöisesti ja esityspaikkavalinnoilla. Kaikkea ohjelmaa ei tietoisesti tehty omaan taloon, vaan esimerkiksi yhteistyössä Suomen kansallisteatterin kanssa, ohjelma muuttuu saavutettavammaksi toisen esityspaikan tunnettuuden ja brändin myötä.

Viestintä- ja markkinointistrategiaa muutettiin. Cirko luopui painotuotteista, markkinointiviestinnän kärki rakennettiin videotrailereiden ympärille ja siirrettynä digitaaliseen ympäristöön. Sosiaalisen median kanavat ovat Cirkon keskeisin markkinointikanava.

Cirko työllisti esitystoiminnan kautta vuoden aikana 116 sirkustaiteilijaa ja 28 tuotannon tukitoiminnoissa. Taiteilijaresidensseissä työskenteli 74 taiteilijaa. Cirkon tapahtumissa vieraili yleisöä yli 15400 kävijää, sen lisäksi ulosvuokrauksen kautta Cirko-keskuksessa vieraili vuoden aikana 8000 kävijää. Toiminnan tuottama hyötysuhde on kiistatta arvokasta niin kunnalle kuin valtiollekin. Cirko on sirkuskentällä yksi keskeisimmistä työllistäjistä. Cirko elävöittää Suvilahden aluetta ympärivuotisella esitystoiminnalla, työllistää taiteilijoita ja residenssitoiminnan kautta mahdollistaa nykysirkuksen sisällön ja laadun jatkuvan kehittymisen.

Cirkon vuosi numeroina **liite 2**.

CIRKON TOIMINTA JA TAUSTAT

Cirko - Uuden sirkuksen keskus ry perustettiin vuonna 2002, ja se käynnisti aktiivisen toimintansa vuonna 2004, Suomen Kulttuurirahaston myöntämän kolmivuotisen kehitysavustuksen turvin. Vuonna 2011 Cirko laajensi toimintaansa ja avasi Suvilahden entisellä kaasutehtaan alueella kansallisen sirkustaiteen kehittämiskeskuksen; Cirkon. Cirko on noussut pienestä kollektiivista sirkuksen esitys- ja tuotantotaloksi, joka on aktiivinen toimija myös kansainvälisissä verkostoissa ja projekteissa.

Jo yhdistyksen perustamisasiakirjoissa otettiin tavoitteeksi oman harjoitus- ja esitystoiminnan mahdollistavan tilan hankkiminen. Neuvottelut Helsingin kaupungin kulttuuritoimen kanssa johtivat syksyllä 2008 aiesopimukseen Kiinteistö Oy Kaapelitalon kanssa. Sopimuksen mukaan osapuolet alkoivat valmistella sirkuskeskuksen perustamista Helsingin Suvilahteen. Kaasutehtaan alueen Kojehuone - rakennuksen peruskorjausurakka kesti syksystä 2009 kevääseen 2011. Yhteensä 2 500 m²:n suuruinen rakennus peruskorjattiin Kaapelitehtaan kustannuksella (budjetti n. 3 milj. €).

Cirkon neuvottelut Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Suomen Kulttuurirahaston kanssa syksyllä 2009 johtivat yhteensä 640 000 euron perustamisrahoitukseen (SKR: 200 000 €, OKM: 200 000€, 210 000 € ja 30 000 €). Lähtökohtana oli luoda keskus, joka ottaa vetovastuulleen sirkustaiteen kehittämisen paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Cirko-keskuksen päätarkoitus on edistää nykysirkusalan ammattimaisen toiminnan toimintaedellytyksiä. Luoda ammattilaisille puitteet kehittää taiteellista toimintaansa ja tarjota yleisölle tarttumapinta nykysirkukseen. Ammattilaisten harjoitus-, residenssi-, esitys- ja festivaalitoiminta tukevat alan kehitystä laajasti. Keskuksen tiloja vuokrataan kulttuuri- ja liike-elämän yhteisöille ja yrityksille. Samoin Cirkossa räätälöidään sirkusaiheisia toimintakonsepteja erilaisiin tarpeisiin.

Cirko pyrkii toiminnallaan palvelemaan ja kehittämään laajasti koko suomalaista sirkuksen ammattilaistoimintaa. Keskuksen toiminta on paikallista, kansallista ja kansainvälistä. Cirkon omat, talon eri toimijoiden verkostot ja projektit sekä keskuksessa järjestettävät muut tapahtumat edistävät sirkusalan taidon, taiteen ja tiedon kehittämistä.

Paikallisella tasolla Cirkon toiminta-ajatuksena on koota saman katon alle laaja joukko sirkusalan erilaisia toimijoita, ja luoda synergisellä yhteistyöllä dynaaminen sirkustaiteen toimintaympäristö. Cirko tarjoaa helsinkiläiselle yleisölle korkeatasoista ja kiinnostavaa ohjelmistoa ja tapahtumia ympäri vuoden. Kansallisen tason toiminnalla Cirko-keskus tuki nykysirkusryhmiä Helsingistä Rovaniemelle, Turusta Joensuuhun harjoitusresidenssien, esitysmahdollisuuksien, työpajojen ja koulutuksen ja erilaisten kokoontumisten kautta.

Cirko toimi aktiivisena partnerina sirkuksen kansainvälisissä verkostoissa ja projekteissa. Cirkon toiminta vahvasti osaltaan kuvaa suomalaisen sirkuksen vetovoimaisuudesta. Se tarjosi taiteilijoille verkottumis- ja työskentelymahdollisuuksia kansainvälisessä toimintaympäristössä.

Cirko-keskuksessa toimivat sirkusalan yhteisöt vuonna 2016:

- Cirko – Uuden sirkuksen keskus (talon päävuokralainen)
- Sirkuksen tiedotuskeskus (mm. alan kirjasto- ja videoarkisto, neuvontapalvelut, vientihankkeet, kulttuuri- ja taidepoliittinen vaikuttaminen)
- Circo Aereo (maan vanhin nykysirkusryhmä)
- Maracat Caravan (nykysirkuksen tuotantotoimisto)
- Sairaalaklovnit
- Sirkus Magenta (sosiaalisen sirkuksen projektit)
- Suomen Nuorisosirkusliitto (nuorisosirkustoiminnan kansallinen kehittäminen ja koordinointi)

Vuokralaisilla on itsenäinen taloutensa ja toimintamuotonsa. Cirko tukee talon sisäistä verkottumista ja synergiaa, sekä edistää toimijoiden verkottumista sirkusalan projekteihin ja organisaatioihin Suomessa ja ulkomailla.

Cirkon keskeiset toiminnot 2016:

- Residenssit, niihin liittyvä tuotannollinen, teknillinen ja taiteellinen mentorointi
- Esitystoiminta, ympärivuotinen kausiohjelma, myös oman talon ulkopuolella
- Cirko-festivaali, StreetCirk ja What the Cirk? -minifestivaali
- Yleisötyö
- Kokootumiset ja foorumit
- Kansainvälinen yhteistyö, projektit ja verkostot

CIRKON HALLINTO JA HENKILÖSTÖ 2016

Jäsenkokouksessa 2016 hallituskokoonpano muuttui kahden jäsenen verran. Pois jäivät Kaarina Gould ja Eero Auvinen, tilalle hallitukseen nousi Sanna Forsström. Vuoden 2016 lopussa Cirkon hallitus oli:

Cirkon hallitus 2016

Rosa Meriläinen, kirjailija, pj
Laura Aalto, markkinointi- ja viestintäjohtaja
Sanna Forsström, brändi-, yritys vastuupäällikkö
Rauli Katajavuori, sirkustaiteilija
Pasi Nousiainen, sirkustaiteilija
Jori Reunanen, sirkustaiteilija

Cirkon henkilökunta 2016

Riku Lievonen, toiminnanjohtaja
Karoliina Kuosmanen, markkinointipäällikkö (80 % työaika)
Pasi Warsell, näyttämöpäällikkö
Erika Härkönen, tuottaja (80 % työaika) 31.3.2016 saakka
Jarkko Lehmus, tuottaja (80 % työaika) 1.4.2016 alkaen
Hanna Parry, tuottaja (osa-aikainen) 10.2.2016 alkaen
Ossi Björn, siviilipalvelusmies 17.10.2016 alkaen

Henkilökunnassa tapahtui useampi muutos vuoden 2016 aikana. Tammikuussa toiminnanjohtajana aloitti Riku Lievonen. Tuottaja Erika Härkönen irtisanoutui (muutto ulkomaille) maaliskuussa ja Jarkko Lehmus aloitti tuottajana huhtikuussa. Toisena uutena tuottajana aloitti Hanna Parry helmikuussa. Varsinaisen henkilökunnan lisäksi palkattiin produktio- ja projektikohtaisesti mm. sirkustaiteilijoita, valo- ja äänisuunnittelijoita, näyttämötekniistä henkilökuntaa, järjestyksenvalvojia, lipunmyyjiä, tuotantoharjoittelijoita ja muita projektityöntekijöitä.

Taiteellinen neuvonantaja

Aiemmista toimintavuosista poiketen, Cirko ei käyttänyt taiteellisia neuvonantajia vuonna 2016. Cirkon taiteellisista valinnoista vastasi toiminnanjohtaja Riku Lievonen yhdessä muun henkilökunnan kanssa.

CIRKON TALOUS 2016

Vuoden 2016 tavoitteena oli vähentää teknisiä tuotantokuluja keskittämällä omassa talossa tapahtuva residenssi- ja esitystoiminta ensisijaisesti Solmu-saliin. Cirko omistaa esitystekniikkaa yhden salin verran, mutta tästä huolimatta toimintaa on aiemmin järjestetty kahden salin voimin. Tämä on osaltaan nostanut tekniikan vuokralaittekuja sekä tekniikan apuhenkilöstön palkkakuluja. Cirkon vakihenkilökunnan tekniikan työresurssi 1 htv, ei myöskään riitä kahden salin toimintojen pyörittämiseen. Maneesisalista riisuttiin oma tekninen laitteisto ja tila siirrettiin ensisijaisesti ulosvuokrattavaksi. Ulosvuokrausta järjestivät yhdessä Cirko ja Kiinteistö Oy Kaapelitalo. Yhteistyösopimus ulosvuokrausjärjestelyistä Kaapelitehtaan kanssa solmittiin huhtikuussa 2016. Sopimus laadittiin vuosille 2016-2018. Henkilökunnan palkkakuluissa pyrittiin löytämään säästöjä työnkuvia selkeyttämällä. Aiemmin tuotantopäällikkönä toiminut Karoliina Kuosmanen siirtyi markkinointipäälliköksi, vastaten Cirkon markkinointi- ja viestintätoimenpiteistä. Aiempi viestintäkoordinaattorin paikka (7 kk) jätettiin täyttämättä ja se korvattiin esitystoiminnasta vastaavalla tuottajalla Hanna Parry (4 kk) sekä residenssi- ja kansainvälisistä projekteista vastaavalla tuottajalla Jarkko Lehmuksella.

Omarahoitusosuuden kasvattamiseen pyrittiin lisäämällä Maneesisalin ulosvuokrauksia, joka onnistuikin hyvin. Vuokratuottoa edelliseen toimintavuoteen verrattuna kertyi reilusti, lipputulosten kasvuun pyrittiin tekemällä esitystoimintaa isommissa saleissa. Vuonna 2016 Cirkolla oli yksi vierailuesitys Suomen kansallisteatterin isolla näyttämöllä. Circus Cirkörin vierailuesitys myi salin 2 kertaa täyteen (kapasiteetti 700 paikkaa). Kyseinen vierailuesitys oli ainoa ison kapasiteetin vierailuesitys toimintavuoden aikana.

Yhdistyksen tulot koostuivat Helsingin kulttuurikeskuksen sekä Taiteen edistämiskeskuksen toiminta-avustusten lisäksi lippituloista, tilojen ulosvuokrauksista sekä festivaali- ja muista projektiavustuksista.

Pääkohdittain eriteltynä tulot ovat seuraavat (tarkka erittely tilipäätöksessä):

Omat tuotot		Toiminta-avustukset	
o Pääsylipputulot	63.100 €	o Helsingin kaupunki	150 000 €
o Vuokratuotot	91.400 €	o Taiteen edistämiskeskus	215 000 €
o Kohdeavustukset	56.600 €	<u>Yhteensä</u>	<u>365 000 €</u>
o Muut tuotot	65.000 €		
<u>Yhteensä</u>	<u>276 100 €</u>	<u>Kaikki tulot yhteensä</u>	<u>641 100 €</u>

Cirkon vuosibudjetti on koostunut noin 57 % valtion ja kaupungin toiminta-avustuksista ja 43 % omasta rahoituksesta.

Yhdistyksen vuoden 2016 kulut koostuivat henkilöstökuluista, toimitilojen vuokra- ja ylläpitokustannuksista, esitys- ja residenssitoiminnan kuluista, projektikuluista, yleisistä toimintakuluista sekä tiedotus- ja markkinointikuluista.

Cirko-festivaali toteutettiin Opetus- ja kulttuuriministeriön festivaaliavustuksen turvin, jonka lisäksi festivaaliin kohdentui vakituisten henkilökunnan työaikaa ja palkkakustannuksia.

Cirkon vuoden 2016 kulut olivat yhteensä noin 707 900 €:

Kulut

o Henkilöstökulut	193 900 €
o Tila- ja vuokratulot	234 600 €
o Esitys- ja residenssitoiminnan kulut	202 700 €
o Toiminnan kulut	46 100 €
o Tiedotus- ja markkinointikulut	30 600 €
<u>Kaikki kulut yhteensä</u>	<u>707 900 €</u>

Tilikausi 2016 oli -66.735,96 € alijäämäinen. Tilikaudella toistui Cirkon toimintaa keskuksen avaamisesta alkaen vaivannut perusrahoituksen vaje suhteessa Cirkon perustehtävään. Vaikka omarahoitusosuus nousi 43 % ja onnistuttiin alentamaan teknisiä tuotantokuluja, eivät ne riittä tilikauden alijäämän kattamiseen. Tilikauden 2016 alijäämäinen tulos on mittakaavaltaan totuudenmukainen tulos. Tilikausille 2013-2015 Cirko on onnistunut neuvottelemaan kassavajetta paikkaamaan kertaluontoisia avustuksia yhteensä 284 000 € (Kaupunginjohtajan budjettivarauksesta joulukuussa 2013, huhtikuussa 2014, sekä SKR kehittämisavustus 2013-2015). Cirkon alijäämäinen toimintapääoma per 31.12.2016 yhdessä kertaluontoisten avustuserien kanssa, jaettuna keskuksen toimintavuosien lukumäärällä antaa keskimääräiseksi vuosittaisen alijäämän määräksi 66 000€, joka on saman suuruinen tilikauden 2016 alijäämän kanssa.

Cirkon hallitus on yksimielisesti päättänyt nostaa todellisen perusrahoituksen ongelman esiin vuoden 2016 tilinpäätöksessä. Tilikaudelle on kirjattu kaikki aiempien toimintavuosien kertynyt velka. Tilikauden 2016 aikana vastaanotettu erillusrahoitus, jonka toiminnallisuudet tapahtuvat vuonna 2017 tullaan kirjaamaan kokonaisuudessaan vuoden 2017 tilinpäätökseen. Näin ollen tilikauden 2016 alijäämäinen tulos on kaunistelematon ja tosiasiallinen.

Cirkon hallitus tutkii toimenpidevaihtoehtoja ja uusia rahoitusmalleja, kuinka perusrahoituksen alijäämäinen osuus pystytään korjaamaan toimintakauden 2017 aikana ja saavuttamaan strategisesti kestävä toimintamalli toimintakauden 2018 alkaessa.

YRITYSYHTEISTYÖ JA KUMPPANUUDET

Toimintakauden tavoitteena oli selkeyttää Cirkon omaa identiteettiä, nykyistä tilaa ja suhdetta olemassa oleviin kumppanuuksiin. Markkinoinnin ja yritys yhteistyön rooli nostettiin erilliseksi kehityskohteeksi vuosien 2016-2017 aikana. Osana omarahoitusosuuden kehittämissuunnitelmaa Cirko liittyi elokuussa 2016 Sponsorointi & Tapahtumamarkkinointi ry:n jäseneksi. SJTM kokoaa yhteen sponsoroinnin ympärille niin kohteita kuin yrityksiä, pyrkien edistämään suomalaisen sponsoroinnin asemaa ja osaamista. Cirko aloitti oman strategiaproessin vuosille 2017-2021, jonka puitteissa laaditaan erillinen yritys yhteistyösuunnitelma tuleville vuosille. Strategiaproessin myötä määritetään myös Cirkon arvot ja visio 2021. Kävijätutkimuksen toteutus siirtyi keväälle 2017, vaikkakin kysely kohdentuu myös toimintakauden 2016 tapahtumiin.

Cirko ei solminut uusia yritys yhteistyösopimuksia vuoden 2016 aikana. Päinvastoin yhteistyösopimus purettiin mediatalo Dynamo&Sonin kanssa syksyllä 2016 sekä Painotalo Aldusin kanssa vuoden 2016 lopussa. Cirko-festivaalin majoituskumppanina jatkaa Scandic Hotels.

CIRKON TOIMITILAT

Cirko-keskuksen ytimen muodostavat kaksi suurta, toiminnallisesti eriytynyttä tilaa, joita voidaan käyttää sirkuksen esitys-, harjoitus-, ja residenssitoimintaan sekä monimuotoiseen kokous- ja konferenssikäyttöön.

Solmu-sali (273 m²) on pimennettävä, 8 metriä korkea esitystila. Solmussa on täysi tekninen varustelu, sekä kiinteä 130-paikkainen teleskooppikatsomo.

Maneesi (303 m²) on 9 metriä korkea hallimainen tila, jossa ei ole esitysteknistä varustelua. Tilan ollessa esitys- ja residenssikäytössä, varustetaan se aina tuotanto- ja tarvekohtaisesti. Maneesi on ensisijaisesti ulosvuokrattavissa.

Muut tilat (826 m²) ovat kolmessa kerroksessa sijaitsevia pukuhuone- ja toimistotiloja. Toimistotiloissa ovat Cirko-keskuksen, Sirkuksen tiedotuskeskuksen, Circo Aereon, Suomen Nuorisosirkusliiton, Sairaalaklovnien, Maracat Caravanin ja Sirkus Magentan toimistot. Talossa sijaitsee myös Sirkuksen tiedotuskeskuksen ylläpitämä, sirkusalan kirjasto ja videoarkisto.

RESIDENSSIOHJELMA 2016

Cirkon keskeinen rooli valtakunnallisen nykysirkuskentän toimintaedellytysten mahdollistajana ja kehittäjänä toteutui ympärivuotisen residenssiohjelman kautta.

Vuoden 2016 aikana Cirkon saleissa työsti uusia teoksiaan 19 työryhmää/produktiota, yhteensä 44 työviikon edestä. Cirko tarjosi residenssissä taiteilijoille työtilat, esitystekniikan, sirkustekniikää, tuotannollista ja taiteellista mentorointia, kansallisia ja kansainvälisiä kontakteja sekä mahdollisuuksien mukaan majoituksen. 1-4 viikon jaksot sisälsivät produktiota katsojille avaavan demon tai valmiin tuotannon ensi-illan. Residenssijaksot antoivat taiteilijoille ja ryhmille mahdollisuuden taiteelliseen työhön sekä tilaisuuden esitellä valmistumassa olevia töitään yleisölle, yhteistuottajatahoille ja ostajille. Residenssiohjelma on ensiarvoisen tärkeä suomalaisen nykysirkuskentän elinvoimaisuuden säilyttämiseksi ja alan kehittämiseksi.

Vuoden 2016 residenssihaku

Residenssivalinnat tehtiin avoimen haun kautta. Valinnoissa painotettiin työryhmien ja työsuunnitelmien ammattimaisuutta, taiteellista tasoa, yksilöllisyyttä, kansallista kattavuutta, taiteilijoiden sukupuolijakaumaa sekä projektin soveltuvuutta Cirkon tiloihin. Residenssiin valittiin ammattiuran eri vaiheissa olevia taiteilijoita, sekä sitä että joukossa oli sekä residenssivuoden aikana valmistuvia teoksia että suunnittelun alkuvaiheessa olevia produktioita. Valinnat teki työryhmä, johon kuuluivat Cirkon toiminnanjohtaja yhdessä muun henkilökunnan kanssa.

Vuoden 2016 residenssiohjelmassa olleet ryhmät ja produktiot:

1. Ilmatila / Silver lining / 2 vkoa
2. WHS / Cutting Edge / 3 vkoa
3. Zero Gravity Company / Maarit Utriainen / AllaHalla / 2 vkoa
4. Circo Aereo / Sanna Silvennoinen / Concerto Planos / 3 vkoa
5. Circo Aereo / Maksim Komaro / Opaque & Nothing / 4 vkoa
6. Ilona Jäntti & Aino Venna / Yablokov Candle / 3 vkoa
7. Zero Gravity Company / Netta Lepistö / Light, light / 3 vkoa
8. Kallo Collective / Fröken Helga / 2 vkoa
9. Elina Sirkiä / Unitie / 2 vkoa
10. Sirkus Supiainen / Runosirkus / 1 vko
11. Saana Peura / Nuorasoolo / 1 vko
12. Mika Formunen / Itsestään huolehtiva mies / 3 vkoa

13. Blind Gut Company / Machine / 4 vkoa
14. Zero Gravity Company / Reija Tapaninen / Iris / 2 vkoa
15. Sanna Vellava & Luis Sartori do Vale / Perto / 2 vkoa
16. Circo Aereo / Maksim Komaro / Kinema / 2 vkoa
17. Agit-Cirk / Sakari Männistö / Hypnos / 2 vkoa
18. Ilmatila / Pinch Pleat / 2 vkoa
19. Kate & Pasi / Sound Barrier / 1 vko

Alle viikon jaksoilla teoksia olivat työstämässä:

1. Salla Hakanpää / Dive
2. Kaisa Pesonen & Pentti Järvelin / Ilma-akrobatiaa ja skeittausta
3. Agit-Cirk / Jenni Lehtinen & Sasu Peistola / Nuanc3d

CircusLab Residenssivaihto-ohjelma 9.1.-26.3.2016

Cirko yhdessä Circuscentrumin (Ghent, Belgia) sekä Suomen Benelux-maiden kulttuuri-instituutin kanssa järjestivät ammattilaisuransa alkutaipaleella oleville sirkustaiteilijoille CircusLab residenssivaihto-ohjelman alkuvuodesta 2016. Residenssijaksot pidettiin Circuscentrumissa Ghentissä 9.-15.1.2016, sekä Cirkossa Helsingissä 22.-26.3.2016. Avoimen haun kautta valittiin kolme sirkustaiteilijaa molemmista maista.

Hakemuksia saapui yhteensä 20. CircusLabin osallistujat olivat:

Inka Pehkonen, Mira Sirkka, Otto Tammivaara, Hendrik Van Maele, Josse De Broeck ja Michiel Deprez.

Residenssijaksojen aikana osallistujien kanssa työskenteli molemmissa maissa mentoreita. Cirkon residenssijakson mentorit olivat: Alma Lehmuskallio, Marc Gassot ja Kati Outinen.

CircusLab sai osallistujiltaan kauttaaltaan positiivisen palautteen. Taiteilijavaihdot, etenkin uran alkuvaiheessa oleville taiteilijoille koettiin tärkeinä ja omaa ammatti-identiteettiään vahvistavina kokemuksina. Samoin mahdollisuus työskennellä yhdessä ja saada palautetta kokeneilta mentoreilta koettiin merkittävänä osana toimintaa. CircusLab -residenssivaihdolle ei kuitenkaan tällä hetkellä ole suunnitteilla jatkoa. Kertaluontoisuus on tämänkaltaisen toiminnan heikkous, pidempikestoinen vaikuttavuus ja verkoston vahvistuminen jää toteutumatta.

CIRKON YLEISÖTYÖ

Cirkon yleisötyön tavoitteena on madaltaa kynnystä sirkuksen kokemiseen, syventää sisällön ymmärrystä ja tuoda uusia yleisöjä sirkukseen niin tekemisen kuin kokemisenkin kautta. Sirkuskoulujen oppilaat saavat esityslippuja alemman lippuhintakategorian mukaan. Sirkustaiteilijat saavat omat esityslippunsa ammattilaihintakategorian mukaan. Yhteistyötä jatketaan Kalasataman päiväkodin ja ala-asteen kanssa, vaikka toiminnassa ei aktiviteetteja vuoden 2016 aikana ollutkaan. Cirko järjesti yhteistyössä Sirkus Magentan kanssa kahden viikon sirkusleirin lapsille kesäkuussa 2016. Sirkus Magenta vastasi opetuksen sisällöstä ja käytännön toiminnasta. Cirkon panos yhteistyössä oli tilaresurssin kautta, Solmu-salin käytöstä ei peritty erillistä korvausta. Yhteistyötä kesäleirin osalta Sirkus Magentan kanssa jatketaan myös tulevina vuosina.

Cirkon järjestämän esitystoiminnan yhteydessä jatkettiin taiteilijatapaamisia. Residenssijaksojen toimintaa avattiin muun muassa demoesitysten kautta.

Yleisökeskustelut:

Kallo Collective: Only Bones & Houkutus, 2 kertaa, 19. ja 20.3.2016
The Ricochet Project: Smoke & Mirrors, 6.5.2016
Colette Sadler: We Are the Monsters, 7.5.2016
Luis & Pedro Sartori do Vale: Dois, 12.5.2016
Circo Aereo & Defunensembel: Concerto Planos, 12.5.2016
Ilona Jäntti & Aino Venna: Yablokov Candle, 12.5.2016
Circus Cirkör: Limits, 15.5.2016
Alma Lehmuskallio ja työryhmä: Sivuhenkilöt, 2 kertaa, 17. ja 27.11.2016
Violence Encountered by Men, Svalbard Company pre-show discussion, 18.11.2016
Svalbard Company: All genius, all idiot, 18.11.2016

Demot:

Zero Gravity Company / Maarit Utriainen / AllaHalla, 3.3.2016
Circo Aereo / Maksim Komaro / Opaque, 31.3.2016
Zero Gravity Company / Netta Lepistö / Light, light, 2.6.2016
Kate & Pasi / Sound Barrier, 29.7.2016
Mika Formunen / Itsestään huolehtiva mies, 1.9.2016
Blind Gut Company / Machine, 29.9.2016
Zero Gravity Company / Reija Tapaninen / Iiris, 13.10.2016
Sanna Vellava & Luis Sartori do Vale / Perto, 3.11.2016
Circo Aereo / Maksim Komaro / Kinema, 1.12.2016

Yleisökeskusteluihin ja demo-esityksiin osallistui vuoden aikana yhteensä 660 katsojaa.

Muu yleisötyö:

Perhepäivä (ilmaisojelmia) osana Cirko-festivaalia, 14.5.2016
Planet Suvilahti (ilmaisojelmia), avoimia harjoituksia, työpajoja, 12.6.2016
Zero Gravity Company / Netta Lepistö / Light, light (yleisöesitys, maksuton), 8.9.2016

Ilmaistapahtumiin osallistui yhteensä 816 katsojaa.

MUU TOIMINTA

Cirkon tiloissa, ensisijaisesti Maneesialissa, järjestettiin vuoden aikana 19 tilaisuutta, joiden tuotannosta vastasi ulkopuolinen toimija, yrityksistä julkissektorin organisaatioihin. Cirko-keskuksessa vieraili näiden tapahtumien myötä n. 8000 kävijää.

Cirko, Sirkuksen tiedotuskeskus sekä Circus Helsinki järjestäytyivät uudelleen keskusteluun sirkustaiteen yliopistotasoisesta koulutuksesta Taideyliopiston teatterikorkeakoulussa. Neuvotteluja edistetään konkreettisesti vuoden 2017 aikana.

CIRKON ESITYSTOIMINTA 2016

Cirkon esitystoiminta jakaantuu kausiohjelmaan kevät/syky, sekä vuotta rytmittäviin ”kohokohtiin” kuten festivaaleihin ja tapahtumiin. Cirkon vuotuisia tapahtumia ovat: Cirko-festivaali toukokuussa, StreetCirk – katusirkuksen tapahtuma elokuussa, sekä esittävien taiteiden välimaastossa liikkuva What the Cirk? – minifestivaali marraskuussa. Cirko tekee osan esitystoiminnastaan oman talon ulkopuolelle, aina riippuen esityksen luonteesta ja katsomokapasiteetti tarpeesta/odotteesta.

Kevään kausiohjelma käynnistyi vasta maaliskuussa, johtuen uuden toiminnanjohtajan aloittamisesta työnsä vuoden alussa, jolloin ohjelmasuunnittelu virallisesti käynnistyi. Koko vuoden aikana Cirkon ohjelmistossa oli yhteensä 19 esitystuotantoa, joista Cirko-keskuksessa tapahtui 9 tuotantoa.

Esitystuotannot jakaantuivat kausiohjelmistoon sekä festivaalien alle. Cirkon yhteistyöfestivaalina jatkoi 5-3-1 Uuden jongleerauksen festivaali. Kaiken kaikkiaan Cirkolla oli vuonna 2016 yhteensä 62 näytöstä / tapahtumaa, joissa oli yhteensä 13 937 katsojaa/osallistujaa. Vuoden 2016 ohjelmisto on esitelty **liitteessä 1**.

FESTIVAALIT JA TAPAHTUMAT 2016

Cirko-festivaali 6.-15.5.2016

11. kertaa järjestetty kansainvälinen nykysirkuksen festivaali, joka on vakiinnuttanut asemansa niin yleisön kuin kansainvälisen ammattilaiskentän näkökulmasta. Aikaisempiin vuosiin verrattuna, ohjelmisto oli esitystuotantojen määrässä laskettuna aikaisempaa pienempi. Ohjelmisto koostui kiinnostavimmista uusista kotimaisista esityksistä, sekä Suomessa ennen näkemättömistä kansainvälisistä vierailuesityksistä.

Cirko-keskuksen lisäksi muita esityspaikkoja olivat Suomen Kansallisteatterin Suuri näyttämö, Espoon kulttuurikeskus, Stoa sekä Kanneltalo. Festivaaliklubi lämpeni Cirkon viereisessä, Suvilahden teollisuusalueen vanhassa saunatilassa, Huilaamo-rakennuksessa. Ohjelman yhteyteen järjestettiin sekä ammattilaisille että yleisölle taiteilijatapaamisia.

StreetCirk 6.8.2016

Ensimmäistä kertaa järjestetty StreetCirk -katusirkustapahtuma järjestettiin osana Kallio Block Party Kolmannella linjalla Helsingin Kalliossa. Tapahtuma oli yleisölle ilmainen. Ohjelmisto koostui kolmesta esitystuotannosta sekä avoimesta Break meets Acro -Battlesta. Tapahtuma sai erittäin hyvän vastaanoton, niin yleisöltä kuin sirkustaiteilijoiltakin. Katusirkuksen omaa tapahtumaa ei pääkaupunkiseudulla ole aiemmin ollut. On myös tärkeää jalkautua lähikaduille asukkaiden joukkoon ja tämän myötä lisätä Cirkon tunnettua ja madaltaa kynnyksiä sirkuksen pariin.

Yhteistyöfestivaali: 5-3-1 Uuden jongleerauksen festivaali

Cirko toimi yhteistuottajana Uuden jongleerauksen yhdistyksen tuottamassa 5-3-1 Uuden jongleerauksen festivaalissa. Tapahtuma koostui yleisöesitysten lisäksi työpajoista, luennoista ja master classeista. Osallistujina olivat suomalaiset ja kansainväliset jonglöörit sekä helsinkiläinen yleisö.

What the Cirk? -minifestivaali 15.-19.11.2016

Myöskin ensimmäistä kertaa järjestetty uusi minifestivaali, joka pyrkii kyseenalaistamaan esittävän taiteen välisiä raja-aitoja, kysyen mitä on nyky sirkus? Festivaali järjestetään samaan aikaan Baltic Circle -teatterifestivaalin kanssa. Festivaalit ovat omia entiteettejään, molemmilla on oma ohjelmistonsa, mutta yhteinen festivaaliklubi sekä viestintä- ja markkinointiyhteistyötä. What the Cirk? -ohjelmisto on osin kansainvälinen.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Hankkeet

Circus Bridge

Syksyllä 2016 alkanut vientihanke on laaja Kiinan esittävien taiteiden kulttuurin murrosta koskeva projekti, jossa Cirko on eurooppalainen pääyhteistyökumppani, yhdessä suomalaisten partnerien MiglagaArts Oy ja Maracat Caravan Oy:n kanssa. Kiinalaisena partnerina hankkeessa toimii esittävän taiteen kuraattori Cheung Fai / Fever China. Projekti pyrkii luomaan ja mahdollistamaan suomalaisille sirkusammattilaisille ammatillista vaihtoa ja työmahdollisuuksia Kiinassa lähivuosien aikana. Hanke tähtää myös yhteistuotantoon, joka kantaesitetään Helsingissä syksyllä 2018. Circus Bridge -hanketta rahoittaa Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Circus Incubator 2016-2017

Hanke on osin jatkoa Autopistes: Circus dissemination yhteistyöprojektista. Circus Incubator kokosi vuoden 2016 aikana avoimen haun kautta yhteen 4 sirkustaiteilijaa ja 4 presenteriä/tuottajaa/kuraattoria

kustakin osallistujamaasta. Vuonna 2016 mukana hankkeessa oli toimijoita; Suomesta, Ruotsista, Kanadasta ja Brasiliasta. Valitut taiteilijat kokoontuivat yhteen residenssijaksolle, jossa he työskentelivät yhdessä mentorien kanssa. Residenssijakso Cirkossa järjestettiin toukokuussa, samaan aikaan Circo-festivaalin kanssa.

Verkostot

Cirko on aktiivinen toimija pohjoismaisissa, eurooppalaisissa ja myös globaaleissa nykysirkusverkostoissa. Verkostojen tehtävänä on edistää nykysirkuksen kehitystä, lisätä vuorovaikutusta organisaatioiden ja taiteellisten ryhmien välillä, sekä luoda yhteisiä ohjelmia ja malleja taiteellisen työn tukemiselle ja esitysten kierrättämiselle.

Circostrada

Cirko jatkoi kansainvälistä yhteistyötä ja verkottumista osana eurooppalaista Circostrada -verkostoa osallistumalla työryhmiin ja osahankkeisiin.

Baltic Nordic Circus Network

Cirko on mukana Baltic Nordic Circus Networkissa (BNCN). Verkoston toiminnan on tarkoitus keskittyä konkreettisemmin kiertuetoiminnan ja yhteistuottajuuden ympärille. Verkoston toiminnan päälinjat ovat taiteellinen ja tuotannollinen kehitystyö sekä tiedon levittäminen ja kulttuuripoliittinen vaikuttaminen. Cirko järjesti BNCN verkoston erillisrahoituksella Circus rigging -workshopin Helsingissä elokuussa 2016. Työpaja oli suunnattu sirkusteknisistä kiinnityksistä vastaaville henkilöille. Osallistujia oli Tanskaa lukuun ottamatta kaikista Baltian maista ja Pohjoismaista, yhteensä 15 henkeä. Workshopin sisällöstä ja tuotannosta vastasi Cirkon tekninen päällikkö Pasi Warsell sekä tuottaja Jarkko Lehmus. Workshop osoittautui tärkeäksi ja houkutteli mukaan kokoneidenkin sirkusryhmien teknistä henkilökuntaa. Työpajalle toivottiin jatkoa.

Cirkon henkilökuntaa osallistui seuraaviin kansainvälisiin tapahtumiin:

- 31.1.-1.2.2016 Baltic Nordic Circus Network, Riia, Latvia
- 9.-12.3.2016 Subcase, Subtopia Circus Fair, Tukholma, Ruotsi
- 13.-15.4.2016 Fresh Circus & Circostrada Network meeting, Pariisi, Ranska
- 12.-13.5.2016 Baltic Nordic Circus Network, Helsinki, Suomi
- 5.-12.7.2016 Circus Incubator, Montreal, Canada
- 7.-8.9.2016 Baltic Nordic Circus Network, Vilna, Liettua
- 19.-21.10.2016 Opintomatka markkinointi&viestinnän näkökulmasta, Lontoo, UK
- 25.-28.10.2016 Circa-festival, Auch, Ranska

LIITE 1 / CIRKO – UUDEN SIRKUKSEN KESKUKSEN OHJELMISTO 2016

Kausiohjelmisto:

Kallo Collective: Only Bones & Houkutus, 17.-20.3.2016, 4 esitystä

Viivi Roiha & Sade Kamppila: Metsä – The Forest Project, 27.-28.8.2016, 3 esitystä

Race Horse Company: Ympäri Ämpäri, 15.-18.9.2016, 6 esitystä

Alma Lehmuskallio & työryhmä: Sivuhenkilöt, 19.11-1.12.2016, 5 esitystä

Cirko-festivaali:

The Ricochet Project (USA): Smoke and Mirrors, 6.-7.5.2016, 2 esitystä

Colette Sadler (UK): Me ollaan monstereita (We are the Monsters), 7.5.2016, 2 esitystä

Luis & Pedro Sartori do Vale: Dois, 11.-12.5.2016, 2 esitystä

Circo Aereo & Defunensemble: Concerto Planos, 12.-13.5.2016, 2 esitystä

Iiona Jäntti & Aino Venna: Yablokov Candle, 13.-14.5.2016, 4 esitystä

Duo Kate ja Pasi: Suhde, 14.5.2016, 2 esitystä

Cirkus Cirkör (SWE): Limits, 14.-15.5.2016, 2 esitystä

Saunabaari -festivaaliklubin ohjelmistoa, 6.-15.5.2016, 7 tapahtumaa

StreetCirk:

Clunker Circus: L´Aventura, 6.8.2016, 1 esitys

Sisus Sirkus: Mosh Split, 6.8.2016, 1 esitys

Agit-Cirk: Nuanc3d, 6.8.2016, 1 esitys

Break meets Acro Battle, 6.8.2016, 1 tapahtuma

Yhteistyöfestivaali 5-3-1 Uuden jongleerauksen festivaali:

Le G.Bistaki & Jani Nuutinen (FRA): The Bainana & Plus que juste, 21.10.2016, 1 esitys

Stefan Sing (GER): Entropia, 22.10.2016, 1 esitys

Jongleerauksen iltapäivä, 23.10.2016, 1 esitys

What the Cirk? -minifestivaali:

Alma Lehmuskallio & työryhmä: Sivuhenkilöt, 15.-18.11.2016, 3 esitystä

W-H-S / Salla Hakanpää: Dive, 16.-18.11.2016, 2 esitystä

Svalbard Company (SWE): All Genius, All idiot, 18.-19.11.2016, 2 esitystä

What the Cirk? & Baltic Circle -festivaaliklubin ohjelmistoa, 5 tapahtumaa

Muut tapahtumat:

Ricky-Tick Big Band featuring Sakari Männistö, Emma Lister ja Saku Mäkelä, 13.8.2016, 1 kerta

Kiss My Dance: Rauli Kosonen, 14.10.2016, 1 kerta

LIITE 2 / CIRKO – UUDEN SIRKUKSEN KESKUKSEN VUOSI NUMEROINA

Talous:

Tulot n. 641 000 €

Valtion ja kaupungin toiminta-avustusten osuus 57 %, omarahoitusosuus 43 %

Kulut n. 708 000 €

Tilikauden alijäämä -66 735,96 €

Toiminta:

19 esitystuotantoa

62 näytöstä / tapahtumaa yhteensä

19 residenssiryhmää, yhtensä 44 työviikkoa

Työllistävä vaikutus:

116 sirkustaiteilijaa (esitystoiminnan kautta)

28 tuotannon tukitoiminnoissa (henkilökunta, tekniikan apuhenkilöstö, lipunmyynti, järjestyksenvalvonta)

Sirkustaiteen kehittäminen:

74 sirkustaiteilijaa residenssissä

25 sirkustaiteilijaa ja alan ammattilaista projekteissa (CircusLab, Incubator ja Rigging workshop)

Cirko-keskuksen kokonaiskävijämäärä:

23 400 kävijää, joista

14 000 omassa esitystoiminnassa

1400 muissa omissa tapahtumissa (taiteilijatapaamiset, demo-esitykset, muut ilmaistapahtumat)

8000 Cirkon tiloissa järjestetyissä tilaisuuksissa

